

Street address: H-1062 Budapest, Andrásy út 124.
Postal address: H-1394 Budapest POB 388, HUNGARY

E-mail:
menszt@menszt.hu
Web site:
www.menszt.hu

Telephone: (+361) 331-2124, Fax: (+361) 472-0840
President: (+361) 224-6762, Secretary-General: (+361) 331-2124

Beszámoló a Magyar ENSZ Társaság 2009. évi munkájáról

2009-ben változatlanul központi téma volt a **Millenniumi Fejlesztési Célok** – többek közt a szegénység és az éhínség felére történő csökkentése, az egyetemes elemi oktatás biztosítása, valamint a HIV/AIDS és más jelentős betegségek terjedésének visszafordítása 2015-ig, valamint a környezet védelme – hazai megvalósításának elősegítése és figyelemmel kísérése. E célokat a Millenniumi Közgyűlésen (2000) határozták meg, és a Globális Csúcstalálkozón (2005) is megerősítették (140, illetve 170 állam- és kormányfő). A célok az Európai Unió nemzetközi fejlesztési stratégiájának is tengelyét képezik Az ENSZ szerint vegyesek a millenniumi fejlesztési célok elérésére tett lépések eredményei. A főtitkár a kötelezettségvállalásaik tiszteletben tartására szólította fel a politikai vezetőket. A Társaság széles körben terjesztette az előző években szervezett ENSZ-AKADÉMIA előadásait tartalmazó, **„Globális kihívások, Millenniumi Fejlesztési Célok és Magyarország”** című 250 oldalas kiadványát, amely a hazai helyzetet is bemutatja. (A könyvet valamennyi hazai egyetemi és főiskolai, valamint megyei könyvtár megkapta.)

2009 kiemelkedő eseménye volt az **ENSZ Klímakonferenciája** (Koppenhága, 2009. december 7-18.). A hazai tudományos és társadalmi előkészítése keretében az MTA Világgazdasági Kutatóintézete és a Magyar ENSZ Társaság 2009. november 17-én szakmai konferenciát rendezett **„A klímaváltozás és a világgazdaság jövője – Gondolatok Koppenhága előtt”** címmel. Előadók: **Simai Mihály** akadémikus, a Társaság elnöke: *Az ENSZ Népesedési Alapja (UNFPA) 2009-es jelentése - nők, népesedés és éghajlat*; **Fleischer Tamás**, tudományos főmunkatárs, VKI: *Klimaváltozás: kibocsátás-csökkentés és adaptáció*; **Kiss Judit**, kutatási igazgató, VKI: *Klimaváltozás és mezőgazdaság: tettes és áldozat*; **Hugyecz Attila**, tudományos segédmunkatárs, VKI: *A klímaváltozás és az energiaszektor*.

2009. április 15-én **Dr. Prandler Árpád** az ENSZ Közgyűlése által a volt Jugoszláviában elkövetett emberiség elleni bűncselekmények ügyében ítélező hágai nemzetközi törvényszék ad litem bíróját tartott előadást **„Gondolatok a nemzetközi büntetőbíráskodás jelenlegi helyzetéről: fontosabb fejlemények és a várható kilátások.”**

Egyéb rendezvényeinken (amelyek mind nyilvánosak) rendszerint 40-80 fő vesz részt a témáktól függően újságírók, kutatók, szakemberek, egyetemi és főiskolai hallgatók, vagy a téma iránt érdeklődők. A Társaság napirendjén rendszeresen szerepelnek különféle ENSZ-jelentések hazai (sajtó)bemutatói. Ilyen volt 2009-ben:

(1) A Magyar ENSZ Társaság és az ENSZ Nemzetközi Kábítószer-ellenőrző Szerve (INCB - *International Narcotics Control Board*) 2009. február 19-én mutatta be a Társaság székházában a sajtónak és a szakembereknek az **INCB éves kábítószer-jelentését**. A jelentést **Topolánszky Ákos**, a Magyar ENSZ Társaság Kábítószer-ellenes Munkacsoportjának vezetője mutatta be, a nemzetközi kábítószer-ellenőrzési rendszer történetéről és mai helyzetéről **Dr. Bayer István professzor**, az OGYI volt főigazgatója, ENSZ-szakértő beszélt.

A jelentés középpontjában 2009-ben a nemzetközi szintű kábítószer ellenőrzési rendszer kialakulásának 100 éves évfordulójáról szóló megemlékezés, és annak értékelése áll. A Sanghajban 1909-ben megrendezett világkonferencia – bizonyos előzményekkel - a kezdetét jelenti egy olyan világméretű szabályozási és ellenőrzési rendszer kialakulásának, melynek célja kettős: a kábítószerek és pszichotróp anyagok hozzáférhetőségének biztosítása gyógyászati célokra, ugyanakkor illegális termesztésük, termelésük, előállításuk és kereskedelmük megakadályozása. A Jelentés egyébként a szokásos szerkezetben foglalkozik az egyezmények végrehajtásának

folymataival, az egyes kontinensek és országok egyezményeknek való megfelelésének kérdéseivel, és néhány új, veszélyt okozó jelenséggel, mint az ellenőrizetlen piacok, és a kábítószer vagy pszichotróp anyagot tartalmazó gyógyszerek illegális internet csatornák útján történő hozzáférhetősége, vagy a szállító cégek által csempészett drogok veszélyének kérdésével.

(2) A Társaság 2009. november 17-én mutatta be a sajtónak és a szakmai közvéleménynek „**A világnépesedés helyzete, 2009**” című ENSZ-jelentést, amelyet **Simai Mihály** akadémikus, a Társaság elnöke ismertetett. Az ENSZ New York-i székhelyű Népesedési Alapja éves jelentésének a témája: **Szentől szembe a változó világgal: nők, népesedés és éghajlat**. Az UNFPA éves jelentésének magyar nyelvű sajtó-összefoglalóját a Társaság megjelentette.

(3) Az **ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája** (United Nations Conference on Trade and Development - UNCTAD), az MTA Világgazdasági Kutatóintézete (VKI) és a Magyar ENSZ Társaság 2009. szeptember 17-én mutatta be a sajtó és a szakma képviselőinek az UNCTAD 2009-es jelentését **a nemzetközi társaságokról, valamint a mezőgazdasági termelésről és fejlesztésről**. A jelentés a világgazdaság és a magyar fejlődés szemszögéből különösen lényeges témákkal foglalkozik. Az első témakör a világgazdasági válság hatása a közvetlen külföldi tőkebefektetések alakulására és kilátásaira. A másik témakör az agrárszektorban eszközölt, illetve az oda irányuló közvetlen befektetések jellegét, méreteit és következményeit elemzi. Ez az első globális áttekintés az agrárüzletben végbement és várható változásokról. Program: **Simai Mihály** akadémikus, a Társaság elnöke, az UNCTAD tanácsadója: *A World Investment Report 2009 bemutatása*; **Inotai András igazgató**, VKI: *A globális válság, és a válság utáni gazdaságpolitika kérdőjelei*; **Kiss Judit** kutatási igazgató, VKI: *Felértékelődik a mezőgazdaság?*

A Társaság számos rendezvénye a különféle ENSZ-emléknapokhoz kötődött.

(1) A Magyar ENSZ Társaság a **kábítószer-ellenes világnap** (2009. június 26.) alkalmából „UNGASS 2009. Az ENSZ új, tízéves globális drogstratégiája. A döntés és az út odáig” címmel, sajtótájékoztatóval egybekötött ülést tartott.

A Magyar ENSZ Társaság a kábítószer-ellenes világnap (2009. június 26.) alkalmából „UNGASS 2009. Az ENSZ új, tízéves globális drogstratégiája. A döntés és az út odáig” címmel, sajtótájékoztatóval egybekötött ülést tartott. Előadások: „*UNGASS 1998, 2009: egy globális stratégia lehetőségei és lehetetlenségei*” - **Topolánszky Ákos**, a Magyar ENSZ Társaság kábítószer-bizottságának vezetője; „*A magyar álláspont*” - **Portörő Péter**, Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Nemzeti Kábítószerügyi Koordinációs osztály, nemzeti drogkoordinátor; „*A civil-szakmai szervezetek álláspontja*” - **Felvinczi Katalin**, Nemzeti Drogmegelőzési Intézet igazgatója. Az előadásokat kerekasztal-beszélgetés követte, amelyen az előadók mellett rész vett **Sárosi Péter**, Társaság a Szabadságjogokért drogpolitikai program vezetője is. 2009. március 11-12-én Bécsben került sor az ENSZ Kábítószerügyi Bizottsága (CND) 52. ülészakájának úgynevezett magas szintű szegmensére. Célja az ENSZ Közgyűlés XX. rendkívüli ülészakáján (UNGASS) 1998-ban elfogadott Politikai Deklaráció (globális drogstratégia) tíz éves végrehajtása eredményeinek, illetve a tapasztalatok alapján a jövőben szükséges intézkedések áttekintése volt. Ezen alkalommal fogadták el egyben a hosszú időn keresztül, számos tárgyalás, egyeztetés és vita keretében kialakított új Politikai Nyilatkozatot (drogstratégiát) és Akciótervet. A Nyilatkozat kinyilvánítja, hogy a világméretű kábítószer probléma megoldásához közös felelősségvállalás, kiegyensúlyozott és átfogó megközelítés szükséges. A nagy jelentőségű dokumentumok nyilvánvalóan hatással lesznek a világ drogpolitikai gondolkodására, kérdéses azonban, hogy képesek-e hozzájárulni a szemléleti és szakpolitikai viták csökkenéséhez?

(2) A Társaság az ENSZ napja alkalmából 2009. október 27-én ülést tartott: Program: (1) *Az ENSZ, Obama és a multilateralizmus jövője*, **Simai Mihály** akadémikus, a Társaság elnöke, (2) *Az ENSZ Társaságok Világszövetségének (WFUNA) 39. közgyűlése*, **Dr. Gömbös Ervin**, a főtitkára, a WFUNA alelnöke.

(3) A Magyar ENSZ Társaság és az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya az emberi jogok napja alkalmából ülést tartott az MTA székházában. Az ülés előadója **Erdő Péter** akadémikus, bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) elnöke volt. Az előadás címe: „*Emberi jogok az újabb egyházi megnyilatkozásokban*”. Az

ülésen részt vett és a résztvevőket köszöntötte **Korinek László** akadémikus, az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának alelnöke.

Az ifjúság (diákság) körében megnőtt az érdeklődés a nemzetközi szervezetek iránt. Mind többen készítene az ENSZ munkájára vonatkozó disszertációt, amelyhez a Társaság **rendszeres szolgáltatásokat**, szakmai támogatást (konzultációk, tanácsadás, kiadványok stb.) nyújt. A Társaság szorosan együttműködik a *Magyar ENSZ Modell Diákegyesülettel*.

A Társaság keretei között működő **társadalmi bizottságok, illetve testületek**: a Környezetvédelmi és Fejlesztési Tanács; az Emberi Jogi, Kisebbségi és Menekültügyi Tanács; a Volt ENSZ Tisztviselők és Szakértők Tanácsa; az Egészségügyi és Népesedési Tanács; a Kábítószer-ellenes, a Leszerelési és Békefenntartási, valamint a Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési munkacsoportok aktív rész vállaltak a program megvalósításában. E testületek önálló programmal is rendelkeznek. A Társaság vezetői közreműködtek a magyar békefenntartók felkészítésében.

A Társaság jelentős **információs szolgáltatást** is végzett. Térítésmentesen terjesztett kiadványai eljutottak a határon túli magyarsághoz is. Az érdeklődők térítésmentesen juthatnak a kiadványhoz. Az ENSZ Bécsi Információs Szolgálatával együttműködve terjeszti a Szolgálat által magyarra fordított ENSZ sajtóközleményeket, főtítkári nyilatkozatokat, valamint a "Fókuszban az ENSZ" című brossura egyes példányait. Egyre népszerűbb és kiemelkedően fontos információforrás **a Társaság honlapja**, amely napi friss információkat ugyan nem tartalmaz (ehhez apparátus kellene), de rengeteg információt közöl az ENSZ-ről. Rendszeresen közli például a budapesti képviselettel rendelkező ENSZ-szervezetek budapesti álláslehetőségeit.

A Társaság nemzetközi tevékenységét elsősorban az **ENSZ Társaságok Világszövetségének (WFUNA)** keretein belül fejtette ki, amelynek I. osztályú konzultatív státusza van az ENSZ-nél. 1947-ben történt megalakulása után a Magyar ENSZ Társaság rögtön csatlakozott a Világszövetséghez. WFUNA ma már több mint 100 tagszervezettel számol, és jelentős részt vállal a világszervezet tevékenységének hatékonyságát elősegítő javaslatok kidolgozásában. A Társaság vezetői aktívan részt vettek a Világszövetség globális programjának kialakításában. **Simai Mihály**, a Magyar ENSZ Társaság elnöke a WFUNA egyik tiszteletbeli elnöke (korábban öt évig elnöke). **Gömbös Ervin** a Magyar ENSZ Társaság főtítkára, a WFUNA alelnöke (korábban a végrehajtó bizottság tagja) az Európai Unió tagállamaiban működő ENSZ-társaságok együttműködésének egyik vezetője, s jelentős szerepe van a WFUNA és az EU közötti a kapcsolatok építésében.

2009. augusztus 8-12. között tartotta 39. - háromévenkénti - **közgyűlését** az ENSZ Társaságok Világszövetsége (WFUNA) Szöulban, amelyen beszédet mondott többek között **Ban Ki Mun** ENSZ-főtítkár, **Dr. Han Seung-soo** koreai miniszterelnök, **Dr. Hans Blix**, a WFUNA leköszönő elnöke és **Kim Seung Youn**, a Koreai ENSZ Társaság elnöke (a Hanhwa Group elnöke).

Az ENSZ főtítkára beszédében a „megújított multilateralizmust” hangsúlyozta, amelyben minden ország részt vesz. Szerinte a globális politika napirendjén lévő négy legfontosabb kérdés az éghajlatváltozás, a béke és biztonság, a fejlődés és az emberi jogok. “Sokoldalú válság korában élünk: élelmiszer, üzemanyag, influenza és pénzügyi válság. Egyiket sem tapasztaltuk évekig, sőt generációkon át. Most azonban valamennyi egyszerre sújt” – mondotta. “Ezekhez a válságokhoz adódnak más, nagyobb kihívások is: éghajlatváltozás és a pusztító fegyverek elterjedése. Nyomorban élő kétmilliárd embertársunk helyzete. Ezek közül a problémák közül egyet sem tud megoldani egyetlen egyedül cselekvő nemzet sem”- tette hozzá.

A közgyűlés nyilatkozatot („Az ENSZ programja a mi programunk”) és határozatokat fogadott el, amelyek a WFUNA honlapján hamarosan elérhetők lesznek. (www.wfuna.org). A közgyűlés megválasztotta a WFUNA új tisztségviselőit. Elnök: **Park Soo Gil** (Korea), főtítkár: **Bonian Golmohammadi** (Svédország), a végrehajtó bizottság elnöke: **Kathryn White** (Kanada). **Dr. Gömbös Ervint**, a Magyar ENSZ Társaság főtítkárát alelnökké választották.

Budapest,
2010. január